

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
ДЕВЕТНАЕСТА ПОСЕБНА СЕДНИЦА
У ЈЕДАНАЕСТОМ САЗИВУ
15. септембар 2018. године

(Седница је почела у 16.15 часова. Председава Маја Гојковић, председник Народне скупштине.)

*
* *

ПРЕДСЕДНИК: Поштовани народни посланици, поштовани чланови Владе, поштовани градоначелнице Београда, ваше екселенције, поштоване даме и господо, отварам Деветнаесту посебну седницу Народне скупштине Републике Србије у Једанаестом сазиву.

Као што вам је познато, ову посебну седницу сазвала сам да би се Народној скупштини обратио потпредседник Индије и председавајући Савета држава Њ.е. господин М. Венкаја Најду.

Част ми је да у име Народне скупштине и у своје име поздравим Његову екселенцију господина М. Венкају Најдуа.

Поред њега, поздрављам и остале уважене чланове делегације Републике Индије, председницу и чланове Владе Републике Србије, градоначелника Београда, као и представнике дипломатског кора у Републици Србији, који присуствују данашњој седници.

Сада молим Његову екселенцију господина М. Венкају Најдуа да нам се обрати.

Изволите, Екселенцијо.

М. ВЕНКАЈА НАЈДУ (*Muppavarapu Venkaiah Naidu*): Хвала пуно.

Уважена госпођо Мајо Гојковић, уважени министри, уважени посланици, екселенције, уважени гости.

Чланови делегације који су са мношвом из Индије су из различитих политичких партија. Један од њих је државни министар финансија господин Шив Пратап Шукла, остало четворо су посланици оба дома Парламента. Ту је господин Прасана Ачарја; он је из једне од владајућих

странака у Парламенту. Такође, ту је госпођа Виџила Сатјанант, са југа Индије. Затим, ту је госпођа Сароџ Пандеј, из Горњег дома и члан владајуће странке. Ту је и господин Рагав Лаканпал.

Сестре и браћо, добар дан. Овде сам са својом делегацијом данас пред свима вама и велика ми је част и задовољство што је ова седница посебно сазвана како би омогућила мени, потпредседнику Индије, да вам се обратим. Заиста сам почаствован и привилегован што сам са свима вама данас на овај посебан дан у овој посебној години и на овом посебном месту.

Данас је посебан дан јер је Међународни дан демократије. Ова година је посебна јер у њој обележавамо 70 година од успостављања дипломатских односа између Индије и Србије. Ово место је посебно јер је историјско, јер су се ту 1961. године састале нације и одлучиле да оснују Покрет несврстаних. Добро је подсетити на то да су Индија и тадашња Југославија биле пионири те организације, која је названа Покретом несврстаних. Зато кажем да је ово данас из три разлога посебан догађај.

Ми делимо заједничке ставове по многим питањима. Имамо дубља међусобна разумевања, која нас зближавају. Веома сам почаствован позивом да се обратим у овом дому. Захваљујем се на љубазном позиву и на топлем гостопримству који су упућени и мени и члановима моје делегације током ове посете.

Као што сам рекао, са мношћом су овде уважени чланови владајуће странке и други функционери. Заиста желимо да пренесемо поздрав и упутимо најбоље жеље народа Индије уваженим лидерима Србије и великим пријатељима Индије који су присутни у овом дому, као и народу Србије.

Сестре и браћо, и Србија и Индија су посвећене демократским вредностима и потреби да се стално негује демократски дух како би се побољшао квалитет живота наших народа.

Србија има дугу историју народне скупштине и устава, једног од најстаријих у Европи, која почиње још у 19. веку. Ми Индијци, с обзиром на то да чврсто верујемо у парламентарну демократију, веома смо импресионирани снажном парламентарном традицијом Србије. Ово импресивно здање Народне скупштине, које је изграђено, како су ми рекли, пре скоро сто година, истински одсликава богато парламентарно наслеђе Србије. Морам вам искрено рећи да сам заиста импресиониран архитектуром ове зграде, али није само архитектура ове зграде та која је импресивна. Оно што је једнако важно јесте архитектура те стазе којом су настајале идеје и која је учинила ово здање важном знаменитошћу у аналима модерне светске историје.

Овде се одржао Први самит Покрета несврстаних 1961. године. Тадашњи премијер Индије Пандид Џавахарлал Нехру и други светски лидери Покрета несврстаних су се обратили на том самиту баш у овој историјској сали. Наравно, ту је био и тадашњи лидер Југославије маршал Тито.

Односи између Индије и Србије су дубоко укорени у историји. Од раних дана независности Индије обе земље су велику пажњу посветиле Покрету несврстаних и доста су допринеле стварању новог и демократског светског поретка, нарочито важног за постколонијални трећи свет, који је претио концепту биполарног света. Многобројне посете високог нивоа између наше две земље у том периоду сведоче управо о том заједничком веровању.

Маршал Тито је било познато име у многим домаћинствима Индије. Чуо сам често његово име током својих студентских дана. Био сам студент у средњој школи, не чак у колеџу већ у средњој школи, и то име се често чуло у Индији. Он је заиста био познат по томе што је са осталима покренуо Покрет несврстаних.

Познато ми је да се маршал Тито обратио Парламенту Индије током своје посете 1954. године и на тај начин су парламенти наше две земље имали привилегију и корист од тога да уче један од другог. Драго ми је што се такав дијалог наставља кроз Парламентарну групу пријатељства са Индијом, која постоји у Народној скупштини.

Драге сестре и браћо, дозволите ми да на овом месту спајања поделим са вама неколико речи о парламентарном систему Индије, парламентарном систему највеће демократије на свету.

Парламент Индије је врховно, највише законодавно тело Републике Индије. То је дводомо законодавно тело, које чине два дома – Раџа саба (Савет држава) и Лок Саба (Дом народа), који се директно бира од стране народа. Као потпредседник Индије имам функцију и председавајућег Раџа сабе. Помажем, свакако, и председнику Индије, будући да сам потпредседник државе. Раџа саба је наш Горњи дом, односно Савет држава.

Имам јако дуго искуство у нашем парламентарном систему. Постао сам посланик Законодавне скупштине моје државе, то је једна провинција, пре 40 година, 1978. године. Посланик сам у Раџа саби, Горњем дому Парламента, од 1998. године. Такође, био сам и министар парламентарних послова у Индији, а поред тога вршио сам и друге министарске дужности у периоду од 2014. до 2016. године. Био сам министар под вођством Модиа, претходног премијера.

Док Србија има једнодоми парламент, федерална структура Индије захтева дводомо тело како би државе биле адекватно заступљене; ми смо

једна огромна земља. Парламент Индије се током година развио у демократски форум који пажљиво слуша фасцинантне, сложене гласове људи из различитих делова наше огромне земље и спретно одговара на различите разлоге које они имају за забринутост.

Негујући, подстичући партиципативну демократију наш парламент је био средство увођења друштвене промене и развоја усвајањем напредног законодавства. Ми смо усмерени на очување духа демократије стављајући народ, људе у центар архитектуре развоја. Понављам, стављајући људе у центар архитектуре развоја. То је лепота парламентарне демократије, то је лепота коју покушавамо да створимо.

Сестре и браћо, данас славимо и Међународни дан демократије, који су прогласиле Уједињене нације 8. новембра 2007. године. Уводне речи Повеље УН гласе: „Ми, народи, управо одражавамо основна начела демократије, да је воља народа извор легитимности нација.“ Каутилија, један од истакнутих политиколога древне Индије, у својој тези под називом Арташаstra рекао је: „Краљеву срећу треба да чини само срећа људи у краљевству, а не неки други фактори.“ То је чувени цитат. Легитимитет краља или суверене државе у суштини произлази из способности да одговори на вољу и тежње народа, на његове потребе и интересе.

Народна демократија и представничке институције нису ни потпуно стране на тлу Индије, нити су ту одскора. Историја демократске традиције Индије у ствари сеже још до ведског доба. Веде, најстарији индијски преглед знања, на неколико места упућују на народне скупштине, познате као сабе и самити, у то време. У постведском периоду постојале су републике, познате као гана-раце или гана-санге, које су функционисале као самоуправне институције.

Сви знамо да су суштински елементи демократије вредности слободе, поштовање људских права и начела одржавања периодичних и истинских избора где постоји опште право гласа. Индија је усвојила то опште право гласа за све грађане преко 21 године старости 1951. године. Народ Индије бира своје представнике у законодавним телима у слободном и правичном изборном процесу. Излазност на изборима је имала стабилан раст у протекле 64 године, од 44,87% 1951. године до 66,4% 2014. године.

Треба поменути да су 65,6% гласачи на последњим изборима 2014. године биле жене. У Индији имамо Парламент, имамо скупштине држава, имамо локална тела и драго ми је што могу са вама да поделим да је трећина наших посланика у неким државама, а половина посланика у неким другим државама заиста су жене. То је један проценат који покушавамо чак да повећамо у свим парламентима.

Пошто сам рекао доста о парламентарном систему Индије и о демократији Индије, дозволите ми да се вратим на однос између Индије и Србије. Интеракција између народа Индије и Србије наравно није ограничена само на период након добијања независности Индије. Много пре тога интеракција између људи из ова два дела света дала је велики допринос њиховом како интелектуалном тако и културном капиталу.

Интеракција између чувеног српског иноватора, проналазача Николе Тесле и великог духовног вође Индије Свамија Вивекананде један је такав пример. Мисли и идеје Свамија Вивекананде оставиле су дубоки траг на рад Николе Тесле. Драго ми је што су Пошта Србије и Пошта Индије ово препознале на прави начин и заједно издале комеморативне марклице са ликовима ова два визионара. Обојица су имала снажну визију за цело човечанство. Они су били креативни генији који су оставили трајни утицај на свет. Један је био пример изузетних иновација у области физике, а други је био остварени духовни вођа који је објаснио метафизичке реалности свету. То је оно што одсликава велике људе.

Сестре и браћо, и Србија и Индија су прошле кроз тешке периоде у недавној историји, али су из сваке од тих криза изашле као снажније, јер смо морали да подстичемо реформе. Економске реформе у Индији и Србији 90-их година прошлог века делотворно су претвориле неке од највећих изазова у прилике.

Наше две земље су увек подржавале једна другу по питањима од највећег интереса. Србија се суочавала и још увек се суочава са изазовима за своју сувереност и територијални интегритет. Индија о овоме увек има принципијелан став и подржава суверенитет и територијални интегритет Србије.

Индија снажно верује да питање Косова треба да се реши мирним путем, консултацијама и дијалогом. Индија је, такође, задовољна принципијелном подршком коју добија од Србије по неколико суштинских питања, као што је на пример пријава Индије за чланство у Групи нуклеарних добављача.

Драго ми је што Србија дели ставове Индије у погледу потребе да се реформишу УН, нарочито Савет безбедности УН. Неопходно је да се он прошири и даље демократизује.

Наше две земље се такође слажу да је тероризам једна од највећих претњи међународном миру и безбедности. Постоји хитна потреба да се ојача глобални и законодавни оквир за борбу против тероризма како би се искоренила ова пошаст убрзавањем завршетка свеобухватне конвенције о међународном тероризму у оквиру УН.

Тероризам је по нама непријатељ човечанства. Људи покушавају да плаштом религије покрију злочине, али тероризам нема везе са религијом,

са вером, он је против човечанства и цело човечанство мора да се бори против ове пошасте, јер мир је основа за сваки напредак. Напредак и мир иду руку подруку. Ако желите да обезбедите мир, морате се ослободити терора.

(Аплауз.)

Хвала вам.

Последњих година наши билатерални односи су достигли изразито висок ниво. У јануару 2017. године Његова екселенција господин Александар Вучић, уважени председник Србије, посетио је Индију у својству председника Владе Србије. Ово је била заиста историјска посета. То је била прва посета Индији из Београда, на нивоу шефова држава или влада, након 30 година. Такође ни са индијске стране није било посета на високом нивоу скоро три деценије. Својом посетом желим да истакнем велику жељу Индије да одржи блиске везе са Србијом кроз ангажовања на високом нивоу.

Током прошлогодишње посете председника Вучића Индији Србија је учествовала на Вибрант Гударат глобалном самиту. Драго ми је што је Србија поново учествовала на још једном великом догађају у Индији. То је сајам прехранбене индустрије *World Food India* 2017. године у Њу Делхију, у новембру прошле године.

Пољопривреда је значајна привредна делатност како у Индији тако и у Србији и можемо заиста искористити стручност и знање једни других у пољопривредном и прехранбеном сектору. Преко 50% индијског становништва зависи од пољопривреде. Увек говорим да је пољопривреда главна грана наше индустрије и наше привреде и старамо се да пољопривреда буде штићена и да се вреднује. Драго ми је да се и овде, у овој земљи, пољопривреди придаје велики значај и да имате велику експертизу у том смислу.

Уважени први потпредседник Владе и министар спољних послова Србије Ивица Дачић посетио је Индију у мају ове године. Драго ми је што сам током састанка који је имао са мном имао прилику да сазнам о корацима које наше две земље предузимају како би још више ојачале наше билатералне односе. Посебно ми је било драго када сам сазнао да је Србија прошле године укинула визе за краткорочни боравак свих носилаца индијских пасоша. То је заиста добродошао чин и народ Индије је срећан и захвалан на томе.

Наша билатерална трговинска размена на годишњем нивоу је тренутно око 200 милиона америчких долара. Нема сумње да је то далеко испод правих потенцијала и неопходно је још посета посебних делегација како би се повећала наша билатерална трговинска размена.

Како постоји потреба за унапређењем наше билатералне трговинске размене, неопходне су инвестиције једних и других у наше земље и иновативнији приступ како би се ојачале наше економске везе. У том контексту нови примери страних инвестиција су и нови позитиван развој догађаја. Компанија из Индије је купила велику српску компанију за производњу трактора. То може допринети производњи висококвалитетних пољопривредних машина у Србији уз разумне трошкове и, свакако, помоћи пољопривредном сектору Србије. Једна компанија из Индије је основала ИТ парк у Србији. Снага ИТ сектора у Индији је препозната на глобалном нивоу.

Србија такође може имати користи од капацитета Индије да производи висококвалитетне лекове који спасавају животе по цени која је приуштива за просечно српско становништво. Ја сам рекао и уваженом председнику да се усмеримо на потребу за сарадњом између Србије и Индије у фармацеутском сектору.

Туристи из Индије сада у великом броју посећују стране земље. Србија својом фасцинантном историјом и пејзажом има потенцијал да привуче те туристе из Индије.

Србија, такође, има потенцијала у неким областима наменске, одбрамбене индустрије. Пошто Индија сада дозвољава учешће приватног сектора Индије, па чак и страних компанија у одбрамбеној индустрији у смислу производње и набавке, приватне компаније обе стране могу сада да се удруже и искористе ту либерализовану политику Индије.

Владе обе земље већ раде на јачању оквира у циљу веће економске сарадње. Ми смо допринели овим напорима данас потписивањем споразума. Потписивање споразума о заштити биља и биљном карантину допринеће унапређењу трговинске размене воћа, поврћа и прерађених производа. Ревидирани споразум о ваздушном саобраћају побољшаће и повезаност и трговинску размену и туризам.

Сестре и браћо, дозволите ми да на овом важном месту кажем неколико речи и о томе шта моја влада ради у Индији како би привукла стране бизнисмене, предузетнике.

Посвећени смо развоју економије вредне пет трилиона долара до 2025. године, што ће нас учинити трећим највећим потрошачким тржиштем на свету. Индија се попела за 42 места на ранг-листи Светске банке о условима пословања у протекле две године и настоји да оствари још већи напредак.

Ми желимо да имамо више инвестиција у Индији, а сам процес добијања дозвола је олакшан у Индији. Јачамо наш производни сектор кроз програм под називом *Make in India*, или „Направити у Индији“, одржавајући снажан сектор услуга заснован на високим технологијама.

Такође, попели смо се на 21. место на ранг-листи индекса глобалних иновација Светске организације за интелектуалну својину (WIPO) за две године и за 19 места смо се попели на листи индекса глобалног логистичког учинка Светске банке.

Стране директне инвестиције као прилично тачан показатељ поверења странаца у политички и економски систем једне земље веома су препознате. Према најновијим подацима, прилив страних директних инвестиција у Индији порастао је на 35,9 милијарди долара од априла до децембра 2017. године. Заправо, ове инвестиције су порасле са 36 милијарди долара 2013. године на 60 милијарди долара у периоду 2016–2017. године.

Имамо режим заштите права интелектуалне својине који је усклађен са Споразумом о трговинским аспектима права интелектуалне својине, а наша вишепартијска демократија обезбеђује суштинску стабилност и предвидљивост.

Системске реформе у области опорезивања такође, укључујући и порез на робе и услуге, омогућили су Индији да се развија у једно транспарентно, модерно и уједначено тржиште. Пореска база и усклађеност су знатно побољшани. Могу вам рећи из искуства у мом јавном животу да је овакво законодавство донело велику трансформацију и једну пореску револуцију, јер нико сада не може да избегне плаћање пореза и сви ће морати да раде на један транспарентан начин где нема превара, а то знамо да је често узрок многих проблема.

Финансијско укључивање је кључни приоритет актуелне владе. Три стотине осамдесет милиона нових банковних рачуна је по први пут отворено, што је омогућило директне користи од трансфера готовинског новца. На тај начин смо успоставили снажан политички оквир у Индији и створили смо једно повољно пословно окружење. Либерални режим електронских виза за Србе требало би да им олакша путовање у Индију.

Сестре и браћо, у раном периоду независности Индије наши односи су почели на чврстим основама заједничког глобалног става Покрета несврстаних и заједно смо створили велику платформу за трећи свет у то доба. Промене у глобалном геополитичком окружењу нам сада поново дају прилику да радимо заједно, уз обострану корист и зарад поделе просперитета са другима.

Добро би било присетити се речи премијера Индије Пандида Џавахарлала Нехруа на конференцији Покрета несврстаних одржаној у Београду, 2. септембра 1961. године. Његов позив, који је тако истинит и релевантан чак и данас, био је следећи: „Изградимо у нашим сопственим земљама друштва у којима је слобода стварна. Слобода је од суштинске важности, јер нам слобода даје снагу и омогућава нам да изградимо

успешна друштва“. То је рекао у то време, а и данас важи. Морамо тежити да ојачамо наше демократске владавине и да интернализујемо концепте слободе, дијалога, инклузије и владавине права у нашим владајућим структурама.

Дозволите ми да завршим древном индијском молитвом из Веда: „Крећимо се заједно. Узимајмо храну заједно. Растимо заједно. Заједно треба да стичемо и делимо знање и хајде никада да не мрзимо једни друге“. Ово је порука из Веда. То је жеља коју сам хтео да поделим са вама. Желимо свет без дискриминације, свет обостраног поштовања, толеранције, где се слави различитост.

Ово сам желео да поделим са вама као представник земље која је сматрала свет једном великом породицом. Ми у Индији верујемо да је цео свет, цео универзум једна породица и то је суштина индијске филозофије. Сви треба да идемо заједно и да се постарамо да сви гледамо на свет као на једну породицу.

Доносим вам љубав, топле поздраве из Индије за све Србе и надам се да ћемо наставити да радимо заједно на стварању света који је инклузиван, складан и одржив. Хвала вам.

(Аплауз.)

Хвала вам, поштована председнице!

Хвала вам, посланици! Хвала свима!

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем Његовој екселенцији на данашњем обраћању.

Закључујем Деветнаесту посебну седницу Народне скупштине Републике Србије у Једанаестом сазиву. Хвала вам.

(Седница је завршена у 16.45 часова.)